

Handläggare:
Susanna Höglund, 08-508 29 758

Till
Stadsbyggnads- och idrottsroteln

Remiss av Betänkandet Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet (SOU 2013:57)

Svar på remiss från Stadsbyggnads- och idrottsroteln (Dnr 001-1350/2013).

Sammanfattning

Koncernledningen är mycket positiv till att regeringen låtit tillsätta en utredning för att se över hur samordningen av planläggning och lovgivning, enligt plan- och bygglagen, och prövning och tillsyn, enligt miljöbalken, kan förbättras. Koncernledningen välkomnar därför att förslag till samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet har tagits fram. Med den historiskt stora befolkningsexpansion som Stockholm nu upplever, måste staden inom geografiskt begränsade områden kunna tillgodose behovet av bostäder, infrastruktur, transporter och arbetsplatser. Detta medför att bostäder i större utsträckning måste kunna byggas både i trafik- och ibland industrinära lägen.

Vid planeringen av en växande stad krävs en ständig avvägning av olika intressen, vilket plan- och bygglagen i sig är ämnad att ge utrymme för. I vissa sammanhang styrs denna avvägning även av prövning utifrån annan lagstiftning, såsom miljöbalken. Därför är den nu föreslagna samordningen av gällande bullerregler för trafikbuller och industribuller en välbehövlig förutsättning för att kunna utveckla staden och bygga bostäder i attraktiva lägen med goda kollektiva kommunikationer.

Koncernledningen delar Stockholms Hamns synpunkt, att förutsättningar för undantag måste förtydligas avseende att det gäller dygnet runt och veckans alla dagar. Förutsättningarna för i vilka sammanhang och i vilka fall möjligheten att i efterhand pröva om bullret är en olägenhet för människors hälsa, efter att undantag medgivits, bör också förtydligas. Koncernledningen delar också uppfattningen att förslaget bör ha som målsättning att även omfatta befintlig bebyggelse.

Koncernledningen ser mycket positivt på det initiativ som regeringen tagit. Förslaget till Samordnade bullerregler som redovisats, är ett första steg att förenkla hanteringen av den nuvarande problematiken, vilket koncernledningen anser är mycket bra.

Ärendet

Stadsbyggnads- och idrottsroteln har remitterat ”*Remiss av Betänkandet Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet (SOU 2013:57)*” från Socialdepartementet till bland annat Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB har i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen Stockholmshem, Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholms Hamn. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna.

Författningsförslaget är ett delbetänkande av den utredning som regeringen tillsatt för att se över möjligheterna till samordning av planläggning och lovgivning, enligt plan- och bygglagen, och prövning och tillsyn, enligt miljöbalken. Regelverket för buller upplevs idag utgöra ett hinder för byggande av nya bostäder i bland annat trafiknära miljöer. Enligt nuvarande regler kan det ske en annan bedömning beträffande riktvärden för buller vid en miljöbalksprövning i efterhand, än den som är gjord enligt plan- och bygglagen i planskedet. Osäkerheten vid tillämpningen av regelverket för buller försvårar förtätning av städer och tätorter då de olika kriterierna för bedömning fördröjer och komplicerar den kommunala beslutsprocessen.

Underremiss

Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäders uppdrag är att bygga student- och övriga lägenheter och i Stockholm är den byggbara marken ofta bullerutsatt.

Svenska Bostäder ställer sig positiva till en ökad samordning av plan och bygglagen och miljöbalken, för att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Detta borde innebära ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. En annan positiv effekt torde innebära kortare handläggningstid för Länsstyrelsen och falla inom ramen för nuvarande uppgifter vid planering av bostäder.

Svenska Bostäder är positiva till att en hälsobedömning ska genomföras vid planering och byggande av bostäder, som motsvarar miljöbalkens krav. Svenska Bostäder instämmer i utredarens bedömning att bostäder som byggs, enligt de föreslagna reglerna och med den kunskap bolaget har, borde innebära en så liten risk för ohälsa att de är godtagbara.

Svenska Bostäder anser att det är bra att det förtydligas att det vid planläggning och lovgivning av bostäder ska göras en hälsobedömning som motsvarar den hälsobedömning som kan komma att göras i efterhand enligt miljöbalken och därmed positiva till förslaget om att tillsyn enligt miljöbalken utgår från den bedömning av en bostad som gjorts enligt plan och bygglagen.

Svenska Bostäder är positiva till en höjning av ekvivalent ljudnivå till 65 dBA i två steg, med tillhörande särskilda skäl och tydligare och generösare regler om undantag från riktvärden för buller från väg och spårtrafik.

Svenska Bostäder är positiva till de nya möjligheterna att göra undantag från riktvärden för industribuller som föreslås under rubriken industribuller.

Förslaget syftar att ökade möjligheterna att förtäta städer och tätorter. Svenska Bostäder vill framhålla vikten av den stora efterfrågan och behovet av att få fram nya bostäder och ett expansivt och hållbart samhälle, vilket förslaget kan bidra till (*bilaga 1*).

Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäders uppdrag att erbjuda stockholmarna en hyresrätt i världsklass, förutsätter att bolaget ständigt utvecklar och förbättrar det fastighetsbestånd bolaget förvaltar. I den storstadsregion Familjebostäder är verksam i är buller en av de parametrar bolaget behöver förhålla sig till för att kunna erbjuda en bra boendemiljö för de boende inom Familjebostäders fastighetsbestånd.

Familjebostäder bedömer att utredningens förslag kan bidra till att ge en ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Familjebostäder välkomnar utredningens förslag, som bolaget uppfattar kan ge ökade möjligheter till förtätning av den stad och tätort Familjebostäder är en del av samtidigt som planerings- och beslutsprocessen effektiviseras (*bilaga 2*).

Stockholmshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Undantag från riktvärden för industribuller

Stockholmshem välkomnar förslaget, som syftar till att underlätta byggandet i bullriga miljöer med bibehållen god bostadsmiljö. Stockholms stad har nyligen för sin egen del tagit fram ett provisoriskt program i avvaktan på kommande lagstiftning för att finna en lösning på bullerproblematiken i storstads- och i industrimiljöer på ett ansvarsfullt sätt. Stockholmshem kan konstatera att det framlagda förslaget till stor del överensstämmer med stadens program, men har den fördelen att riktvärden för buller och olika undantag nu författningsregleras, vilket gör systemet mer hållbart.

Bolaget hade gärna sett att man haft samma utgångsvärden vid både trafik- och industribuller. Enligt förslaget sätts bullergränsen för trafik vid 50 dB och för industribuller 55 dB. Inom ett industriområde kan därför två bullernormer komma att gälla, dels för trafik inom området, dels för själva verksamheten, vilket i sig innebär svårigheter att hantera. De olika bullernivåerna innebär också att man skapar en avsevärd byråkrati för att hantera alla fall som handläggandet av avsteg som 50 dB-gränsen innebär. Jämfört med dagens läge innebär förslaget dock sådana fördelar att det kan bedömas som rimligt.

Prövning av verksamheter enligt miljöbalken

Den samordning av prövning enligt miljöbalken med planläggning eller lovgivning enligt plan- och bygglagen, som föreslås, kommer påtagligt att minska riskerna för en fortsatt osäkerhet vid planering och byggande av bostäder, varför detta förslag tillstyrks (*bilaga 3*).

Stockholms Hamns remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholms Hamn delar den allmänna problembeskrivning, som redovisas i utredningen, samt de brister som lyfts fram gällande samordning mellan plan- och bygglagstiftning och miljölagstiftning. Även den otydlighet och brist på förutsägbarhet, som dagens tillämpning av bullerregler har skapat, är och har varit ett stort problem. Som utredningen beskriver är det viktigt att det blir en ökad samordning av lagstiftningen, att tillsyn enligt miljöbalken också utgår från den bedömning av en bostad, som gjorts enligt plan- och bygglagen samt att möjligheter till undantag för riktvärden för väg- spårtrafik- och industribuller, med tydliga kriterier, bör bli möjlig. Stockholms Hamn välkomnar således utredningen, som i stora delar innebär en ökad tydlighet under vilka förutsättningar bostäder, kontorslokaler och bullrande verksamheter kan samexistera.

Vid planering av bostäder nära en hamnverksamhet är det viktigt att både utformningen av bostäder och kvartersstruktur blir sådan att riktvärdena för *inomhusbuller* kan klaras i samtliga bostäder samt att även så kallade "tysta sidor" och uteplatser kan ordnas för de boende. De riktvärden, som skall gälla för inomhusbuller eller tysta sidor, bör ha utgångspunkt från vetenskap och medicinsk forskning på området och vara lika för alla hushåll.

Utredningen har inte haft möjlighet att närmare utreda lågfrekvent buller från hamnverksamhet och Stockholms Hamn anser att förslaget även bör innefatta riktvärden och möjligheter till undantag vad avser lågfrekvent buller samt hur ofta överskridanden får förekomma och hur långvariga de kan vara utan att det innebär en olägenhet för människors hälsa. Riktvärden måste även beakta det momentana bullret och möjligheter till undantag från maxnivåer.

Utredningen bör förtydligas om hur satta villkor för buller ska kontrolleras och följas upp. Idag mäts buller i hamnar från t.ex. fartyg vid källan och sedan beräknas vad bullernivån är vid fasad. Möjligheter till ett mer flexibelt sätt för mätning och beräkning bör inarbetas i de kommande riktvärdena för att öppna för olika möjligheter till villkor som hamnar ska leva upp till, som är mer anpassade efter det läge hamnen har i förhållande till bostäder, såväl befintliga som nyttkommande.

Stockholms Hamn har under 2013 gett in en prövotidsutredning avseende buller i Värtahamnen-Frihamnen, enligt beslut i miljööverdomstolens dom som innebär att Stockholms Hamn skulle utreda möjligheterna att minska bulleremissioner från hamnverksamheten, hamnrelaterad tågtrafik samt göra en miljömedicinsk utredning. Stockholms Hamns utredningsresultat och förslag till åtgärder, har legat till grund för de villkor som Stockholms Hamn formulerat och skickat in för behandling i miljödomstolen. Dessa ligger väl i linje med det förslag som presenteras i det remitterade förslaget. Vid villkorens utformning har Stockholms Hamn föreslagit att inte använda sig av den ovan traditionella nämnda tekniken att beräkna och kontrollera industribuller vid fasad. I stället har föreslagits beräkning och kontroll vid några särskilda mätpunkter vid hamnens verksamhetsområde i syfte att möjliggöra för planförfattare och exploatörer att bygga nytt med hänsynstagande till de totala inomhusnivåerna, tysta sidor mm för att uppnå en god inomhusmiljö.

Utredningen föreslår att undantag från riktvärdena för industribuller skall vara möjliga till upp till 15dBA. Dessa undantag öppnar för möjligheten att bygga bostäder närmare viss industriverksamhet, där buller är den dominerande störningen, som exempelvis hamnar. Stockholms Hamn vill framhålla att sådana undantag måste gälla dygnet runt, alla veckodagar, vilket måste förtydligas. Hamnverksamheten är inte styrd till dagtid under veckodagar, utan förekommer även helger och nattetid.

Utredningen föreslår att möjligheten att i efterhand pröva om bullret är en olägenhet för människors hälsa ska finnas kvar efter att undantag medgivits. Möjligheten till senare prövning leder enligt Stockholms Hamn till att verksamhetsutövare även fortsättningsvis får leva med en osäkerhet avseende möjligheterna att driva och utveckla sin verksamhet om inte möjlighet till prövning begränsas och i vilka fall det kan ske görs tydligt. Nya prövningar kan även innebära att intressekonflikter uppstår mellan ex. vis riksintressen för att skydda trafikanläggningars funktion gentemot bostäder och avseende ansvarsfrågan i de fall det konstaterats att klagomålen är befogade.

Utredningen har inte fått i uppdrag att utreda bullerfrågan i och vid befintliga bostäder, utan förslaget omfattar endast nybyggnation och pekar på att nuvarande riktlinjer och praxis bör fortsatt gälla för befintliga bostäder. Enligt Stockholms Hamn innebär detta en osäkerhet för alla verksamhetsutövare då gränsen för vilket buller som tillåts då kan variera mellan två byggnader i samma läge.

Avslutningsvis vill Stockholms Hamn framhålla att det är viktigt med ett fortsatt gemensamt arbete inom och mellan ansvariga statliga verk för att skapa samsyn och tydlighet i tillämpning av regelverk avseende buller (*bilaga 4*).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen är mycket positiv till att regeringen låtit tillsätta en utredning för att se över hur samordningen av planläggning och lovgivning, enligt plan- och bygglagen, och prövning och tillsyn, enligt miljöbalken, kan förbättras. Koncernledningen välkomnar därför att förslag till samordnade bullerregler har tagits fram för att underlätta bostadsbyggandet. Med den historiskt stora befolkningsexpansion som Stockholm och Sveriges övriga Storstadsregioner nu upplever måste staden inom geografiskt begränsade områden kunna tillgodose behovet av flera funktioner som bostäder, infrastruktur, transporter och arbetsplatser.

I Stockholms nu gällande översiktsplan anges att staden måste:

”Planera för bostäder, parker, infrastruktur och arbetsplatser med mera till runt 200 000 nya stockholmare fram till år 2030. Det innebär att många intressen måste kunna samspela på en alltmer begränsad yta. En utmaning är att möta framtidens behov och bevara stadens skönhet och unika värden. En annan svårighet är att få rum med tekniska anläggningar som inte enkelt kan kombineras med bostäder. Samtidigt är den täta blandningen av många funktioner en grundläggande kvalitet i en växande storstad.”

I översiktsplanen anges också att en hållbar stadsutveckling innebär att staden måste byggas tätt. *”Den täta staden ger förutsättningar att bygga ut fjärrvärme och*

kollektivtrafik och skapa en hållbar livsmiljö. En fortsatt förtätning i centrala lägen kräver samtidigt en noggrann planering för att klara kraven på luftkvalitet och goda ljudförhållanden.”

Staden ska därmed, utifrån gällande översiktsplan, växa främst genom omvandling och utveckling av befintliga arbetsplatsområden till kombinerade bostads- och arbetsplatsområden samt i lägen som har goda förutsättningar att försörjas med befintlig infrastruktur, vägnät och kollektivtrafik. Detta medför att bostäder i större utsträckning måste kunna byggas både i trafik- och ibland industrinära lägen.

Vid planeringen av en växande stad krävs en ständig avvägning av olika intressen, vilket plan- och Bygglagen i sig är ämnad att ge utrymme för. I vissa sammanhang styrs denna avvägning dock även av prövning utifrån annan lagstiftning, såsom miljöbalken, som i sin tur anger olika krav beroende på bullerkällan - oaktat hur den samlade bullersituationen från olika bullerkällor ser ut. Därför är den nu föreslagna samordningen, av gällande bullerregler för trafikbuller och industribuller, en välbehövlig förutsättning för att kunna utveckla staden och bygga bostäder i attraktiva lägen med goda kommunikationer.

Koncernledningen delar Stockholms Hamns synpunkt, att förutsättningar för undantag måste förtydligas avseende att det gäller dygnet runt och veckans alla dagar. Förutsättningarna för i vilka sammanhang och i vilka fall möjligheten att i efterhand pröva om bullret är en olägenhet för människors hälsa efter att undantag medgivits, bör också förtydligas. Koncernledningen delar också uppfattningen att förslaget bör ha som målsättning att även omfatta befintlig bebyggelse.

Koncernledningen vill därutöver understryka att det är nödvändigt att nya bostäder kan utvecklas i eller nära befintliga verksamhetsområden och trafikleder, för att staden ska kunna växa på ett hållbart sätt, enligt översiktsplanens intentioner. Koncernledningen ser därför mycket positivt på det initiativ som regeringen tagit. Förslaget till samordnade bullerregler, som redovisats, är ett första steg att förenkla hanteringen av den nuvarande problematiken, vilket koncernledningen anser är mycket bra.

Irene Svenonius

VD Stockholms Stadshus AB

Bilagor

1. Remissvar Svenska Bostäder
2. Remissvar Familjebostäder
3. Remissvar Stockholmshem
4. Remissvar Stockholms Hamn



Remissyttrande över:

Delbetänkande av Bullersamordningsutredningen. Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 januari att tillsätta en utredning med uppgift att se över hur samordningen av planläggning och lovgivning enligt plan och bygglagen (2010:900) med prövning och tillsyn enligt miljöbalken i fråga om buller kan ökas.

Inledning

Svenska Bostäders uppdrag är att bygga student och lägenheter i flerbostadshus i Stockholm. En stor del av den byggbara marken som finns kvar att exploatera i Stockholm idag är ofta utsatt för höga bullernivåer från vägar, spårtrafik, industribuller eller flygbuller.

Att bygga enkelsidiga studentlägenheter och samtidigt skapa en tyst sida är svårt då bullret från gatan ofta överskrider dagens gränsvärden.

AB Svenska Bostäders synpunkter på förslaget.

- En ökad samordning av plan och bygglagen och miljöbalken för att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer:

Svenska Bostäder ställer sig positiva till detta då det borde innebära ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. En annan positiv effekt torde innebära kortare handläggningstid för Länsstyrelsen och falla inom ramen för nuvarande uppgifter vid planering av bostäder.

- En hälsobedömning vid planering och byggande av bostäder som motsvarar miljöbalkens krav:

Svenska Bostäder instämmer i utredarens bedömning att bostäder som byggs enligt de föreslagna reglerna och den kunskap vi har borde innebära en så liten risk för ohälsa att de är godtagbara.

- Tillsyn enligt miljöbalken som utgår från den bedömning av en bostad som gjorts enligt plan och bygglagen:

Svenska Bostäder anser att det är bra att det bör förtydligas att det vid planläggning och lovgivning av bostäder ska göras en hälsobedömning som motsvarar den hälsobedömning som kan komma att göras i efterhand enligt miljöbalken.

- Tydligare och generösare regler om undantag från riktvärden för buller från väg och spårtrafik:

Svenska Bostäder är positiva till en höjning av ekvivalent ljudnivå till 65 dBA i två steg med tillhörande särskilda skäl.

- Nya möjligheter att göra undantag från riktvärden för industribuller:

Svenska Bostäder är positiva till det som föreslås under rubriken industribuller.

- Ökade möjligheter att förtäta städer och tätorter:

Svenska Bostäder vill framhålla vikten av den stora efterfrågan och behovet av att få fram nya bostäder och ett expansivt och hållbart samhälle vilket förslaget kan bidra till.

AB SVENSKA BOSTÄDER

Allan Leveau
Avdelningschef Fastighetsutveckling



Betänkandet ”Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet” (SOU 2013:57)

Sammanfattning

Familjebostäder välkomnar utredningens förslag som bolaget uppfattar kan ge ökade möjligheter till förtätning av den stad och tätort Familjebostäder är en del av samtidigt som planerings- och beslutsprocessen effektiviseras.

Bakgrund

AB Familjebostäder har av Stockholm Stadshus AB inbjudits att lämna synpunkter på Regeringskansliets remiss ”Betänkandet Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet (SOU 2013:57)”.

Regelverket för buller upplevs idag utgöra ett hinder för byggande av nya bostäder i bland annat trafiknära miljöer. Enligt nuvarande regler kan det ske en annan bedömning beträffande riktvärden för buller, än den som är gjord enligt plan- och bygglagen i planskedet, vid en miljöbalksprövning i efterhand.

Osäkerheten vid tillämpningen av regelverket för buller försvårar förtätning av städer och tätorter då de olika kriterierna för bedömning fördröjer och komplicerar den kommunala beslutsprocessen.

Familjebostäders kommentarer

Familjebostäders uppdrag att erbjuda stockholmarna en hyresrätt i världsklass förutsätter att bolaget ständigt utvecklar och förbättrar det fastighetsbestånd bolaget förvaltar. I den storstadsregion Familjebostäder är verksam i är buller en av de parametrar bolaget behöver förhålla sig till för att kunna erbjuda en bra boendemiljö för de boende inom Familjebostäders fastighetsbestånd.

Familjebostäder bedömer att utredningens förslag kan bidra till att ge en ökad tydlighet och förutsägbarhet vid planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer. Familjebostäder välkomnar utredningens förslag som bolaget uppfattar kan ge ökade möjligheter till förtätning av den stad och tätort Familjebostäder är en del av samtidigt som planerings- och beslutsprocessen effektiviseras.

Remiss av betänkandet Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet, SOU 2013:57, dnr 001-1350/2013

Som svar på rubricerad remiss får Stockholmshem lämna följande svar

Förslaget

Utredningen har haft i uppdrag att se över hur samordningen av planläggning och lovgivning enligt plan- och bygglagen med prövning och tillsyn enligt miljöbalken kan ökas. Syftet har varit att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer.

Utredarens förslag innebär sammanfattningsvis

- En ökad samordning av plan- och bygglagen och miljöbalken för att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer
- En hälsobedömning vid planering och byggande som motsvarar miljöbalkens krav
- Tillsyn enligt miljöbalken som utgår från den bedömning av en bostad som gjorts enligt plan- och bygglagen
- Tydligare och generösare regler om undantag från riktvärden för industribuller
- Ökade möjligheter att förtäta städer och tätorter

Förslagen försvårar inte möjligheterna att uppfylla gällande mål om en god bostadsmiljö. De stämmer väl överens med krav på bostäders energieffektivitet och ventilation samt behovet av fler små lägenheter.

Utredningen avser att efter fortsatta överväganden komplettera betänkandet med ett förslag med ett förslag om hur flygbuller bör hanteras vid planläggning och lovgivning av bostäder.

Stockholmshems synpunkter

Undantag från riktvärden för industribuller

Stockholmshem välkomnar förslaget som syftar till att underlätta byggandet i bullriga miljöer med bibehållen god bostadsmiljö. Stockholms stad har nyligen för sin egen del tagit fram ett provisoriskt program i avvaktan på kommande lagstiftning för att finna en lösning på bullerproblematiken i storstads- och i industrimiljöer på ett ansvarsfullt sätt. Vi kan konstatera att det framlagda förslaget till stor del överensstämmer med stadens program men har den fördelen att riktvärden för buller och olika undantag nu författningsregleras, vilket gör systemet mer hållbart.

Bolaget hade gärna sett att man haft samma utgångsvärden vid både trafik- och industribuller. Enligt förslaget sätts bullergränsen för trafik vid 50 dB och för industribuller 55 dB. Inom ett industriområde kan därför två bullernormer komma att gälla, dels för trafik inom området, dels för själva verksamheten, vilket i sig innebär svårigheter att hantera. De olika bullernivåerna innebär också att man skapar en avsevärd byråkrati för att hantera alla fall som handläggandet av avsteg som 50 dB-gränsen innebär.

Jämfört med dagens läge innebär förslaget dock sådana fördelar att det är kan bedömas som rimligt.

Prövning av verksamheter enligt miljöbalken

Den samordning av prövning enligt miljöbalken med planläggning eller lovgivning enligt plan- och bygglagen som förslås kommer påtagligt att minska riskerna för en fortsatt osäkerhet vid planering och byggande av bostäder, varför detta förslag tillstyrks.

Med vänlig hälsning

AKTIEBOLAGET STOCKHOLMSHEM

Ingela Lindh



Remiss från Stockholm Stadshus AB rörande Betänkande (SOU 2013:57) Samordnade bullerregler för att underlätta bostadsbyggandet

Bakgrund

Stockholms Stadshus AB har den 12 september 2013 översänt ovanstående remiss för yttrande till senast den 30 september 2013. På grund av den korta remisstiden har ärendet inte kunnat behandlas i Stockholms Hamn AB:s styrelse.

Utredarens förslag innebär sammanfattningsvis:

- en ökad samordning av plan- och bygglagen och miljöbalken för att underlätta planering och byggande av bostäder i bullerutsatta miljöer,
- en hälsobedömning vid planering och byggande av bostäder som motsvarar miljöbalkens krav,
- tillsyn enligt miljöbalken som utgår från den bedömning av en bostad som gjorts enligt plan- och bygglagen,
- tydligare och generösare regler om undantag från riktvärden för buller från väg- och spårtrafik,
- nya möjligheter att göra undantag från riktvärden för industribuller, och
- ökade möjligheter att förtäta städer och tätorter.

Stockholms Hamn AB:s synpunkter

Stockholms Hamn delar den allmänna problembeskrivning som redovisas i utredningen samt de brister som lyfts fram gällande samordning mellan plan- och bygglagstiftning och miljölagstiftning. Även den otydlighet och brist på förutsägbarhet som dagens tillämpning av bullerregler har skapat är och har varit ett stort problem. Som utredningen beskriver är det viktigt att det blir en ökad samordning av lagstiftningen, att tillsyn enligt miljöbalken också utgår från den bedömning av en bostad som gjorts enligt plan- och bygglagen samt att möjligheter till undantag för riktvärden för väg- spårtrafik- och industribuller, med tydliga kriterier, bör bli möjlig. Stockholms Hamn välkomnar således utredningen som i stora delar innebär en ökad tydlighet under vilka förutsättningar bostäder, kontorslokaler och bullrande verksamheter kan samexistera.

I Miljökvalitetsmålen som riksdagen godkände 2010 ingår miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö* och där ingår bland annat kriterierna trafikbuller, sömnstörda av trafikbuller och planering för transporter. Samhällsbuller är den miljöstörning som idag påverkar flest människor, närmare var tredje svensk utsätts för trafikbuller över ett eller

flera riktvärden. Enligt forskningen betyder långvarig exponering för höga nivåer av buller en ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar.

Sjöfarten är internationellt reglerad men saknar riktlinjer för buller, vilket innebär en utmaning vid planering av bostadsbyggande nära vissa hamnar, farleder och kanaler för att inte riskera att behöva inskränka den så viktiga sjöfarten.

Vid planering av bostäder exempelvis nära en hamnverksamhet är det av ovan nämnda skäl viktigt att både utformningen av bostäder och kvartersstruktur blir sådan att riktvärdena för *inomhusbuller* kan klaras i samtliga bostäder samt att även så kallade ”tysta sidor” och uteplatser kan ordnas för de boende. De riktvärden som skall gälla för inomhusbuller eller tysta sidor bör rimligtvis ha utgångspunkt från vetenskap och medicinsk forskning på området och vara lika för alla hushåll.

Av utredningen framgår att den inte haft möjlighet att närmare utreda lågfrekvent buller från hamnverksamhet vilket framför allt utgörs av det buller som genereras från fartyg. Detta är enligt Stockholms Hamn en allvarlig brist och lämnade förslag bör innan de antas även innefatta riktvärden och möjligheter till undantag vad avser lågfrekvent buller. Dessutom bör en diskussion föras kring hur ofta överskridanden får förekomma och hur långvariga dessa kan vara utan att det innebär en olägenhet för människors hälsa. Reglerna om riktvärden måste även beakta det momentana bullret och möjligheter till undantag från maxnivåer.

Vidare är utredningen inte helt tydlig i frågan om hur satta villkor för buller ska kontrolleras och följas upp. I hamnar mäts idag buller från t.ex. fartyg vid källan och sedan beräknas vad bullernivån är vid fasad. Möjligheter till ett mer flexibelt sätt för mätning och beräkning bör inarbetas i de kommande riktvärdena. Genom att öppna för olika möjligheter skulle de villkor som hamnar ska leva upp till kunna bli mer anpassade efter det läge hamnen har i förhållande till bostäder, såväl befintliga som nytillkommande.

Utredningen föreslår att undantag från riktvärdena för industribuller skall vara möjliga om dessa överskrids med högst 10 dBA ekvivalent ljudnivå och i ett andra steg med högst 15 dBA, där det i det senare fallet också krävs högre krav på bullerskydd vid den mest bullerutsatta fasaden. Dessa undantag öppnar för möjligheten att bygga bostäder närmare viss industriverksamhet där buller är den dominerande störningen, som exempelvis hamnar. När och hur undantagen ska gälla framgår inte i utredningen men Stockholms Hamn vill framhålla att sådana undantag måste gälla dygnet runt, alla veckodagar för att de inte ska bli verkningslösa. Hamnverksamheten är inte styrd till dagtid under veckodagar utan förekommer även helger och nattetid, varför det är viktigt att undantag även gäller under dessa tider för att säkerställa att hamnens verksamhet kan fortlöpa.

Beträffande de föreslagna undantagen från riktvärdena föreslår utredningen att möjligheten att i efterhand pröva om bullret är en olägenhet för människors hälsa ska finnas kvar. Utredningen anser dock mot bakgrund av denna möjlighet att en viss försiktighetsprincip bör gälla vid undantag. Slutsatsen av att möjligheten till senare

prövning oaktat försiktighet vid dess bestämmande leder enligt Stockholms Hamn till att verksamhetsutövare även fortsättningsvis får leva med en osäkerhet avseende möjligheterna att driva och utveckla sin verksamhet. Det är av yttersta vikt att eventuell möjlighet till prövning begränsas och i vilka fall detta kan ske görs tydligt. Nya prövningar kan även innebära att konflikter uppstår mellan olika intressen såsom riksintressen för att skydda trafikanläggningars funktion gentemot bostäder samt även diskussioner avseende ansvarsfrågan i de fall det konstaterats att klagomålen är befogade.

Mot bakgrund av att utredningen inte fått i uppdrag att utreda frågor som rör buller i och vid befintliga bostäder innehåller det föreliggande förslaget endast nybyggnation och pekar på att nuvarande riktlinjer och praxis bör fortsatt gälla för befintliga bostäder. Enligt Stockholms Hamn innebär detta fortsatt problematik och osäkerhet för alla verksamhetsutövare. Hur ska man kunna förklara för någon som anser sig störd av buller från en verksamhet att det buller den utsätts för är olika tillåtligt om denne bor i en befintlig bostad respektive en nyuppförd; kanske byggnader direkt gränsande till varandra?

Stockholms Hamn har under 2013 gett in en prøvotidsutredning avseende buller i Värtahamnen-Frihamnen, enligt beslut i miljööverdomstolens dom i mål M 1956-10. Enligt domen skulle Stockholms Hamn utreda möjligheterna att minska bulleremissioner från hamnverksamheten, hamnrelaterad tågtrafik samt innehålla en miljömedicinsk utredning. Denna utrednings resultat och förslag till åtgärder har legat till grund för de villkor som Stockholms Hamn formulerat och skickat in för behandling i miljödomstolen. Dessa föreslagna villkor ligger väl i linje med det förslag som presenteras i det remitterade förslaget. Vid villkorens utformning har Stockholms Hamn i första hand föreslagit att inte använda sig av den ovan traditionella nämnda tekniken att beräkna och kontrollera industribuller vid fasad. I stället har föreslagits beräkning och kontroll vid några särskilda mätpunkter vid hamnens verksamhetsområde i syfte att möjliggöra för planförfattare och exploatörer att bygga nytt med hänsynstagande till de totala inomhusnivåerna, tysta sidor mm för att uppnå en god inomhusmiljö.

Avslutningsvis vill Stockholms Hamn framhålla att det är viktigt med ett fortsatt gemensamt arbete inom och mellan ansvariga statliga verk för att skapa samsyn och tydlighet i tillämpning av regelverk avseende buller.

Stockholm den 30 september 2013

Johan Castwall
VD

Gun Rudeberg
Bolagsjurist samt Chef Juridik och Samhälle